

Tiedekomissaari vaikutti Suomen ponnistuksista tieteen avaamiseksi

Fakta Julkaistu 07.09.2015 klo 13:58 Kirjoittaja Jenni Hyppölä

Euroopan komission tutkimus-, tiede- ja innovaatioasioista vastaava komissaari **Carlos Moedas** vieraili Suomessa 31.8. Helsingin yliopiston 375. lukuvuoden avajaisissa päivällä puhunut Moedas osallistui avoimeen keskustelutilaisuuteen Open Science - Open Data - Open Innovations. Keskustelun teemoina olivat tieteen ja aineistojen avoimuuden merkitys huippututkimukselle ja innovaatioille, sekä tutkimuksen ja innovaatioiden rahoitus EU-kontekstissa. Tilaisuus oli osa Euroopan komission Citizen's Dialogue –keskustelusarjaa.

Korkeatasoiseen paneeliin osallistuivat myös Helsingin yliopiston kansleri **Thomas Wilhelmsson**, kansalliskirjaston kirjastoverkkopalvelujen johtaja ja Euroopan tutkimuskirjastojen yhteenliittymä LERUn puheenjohtaja **Kristiina Hormia-Poutala**, sekä Grow VC Groupin perustaja ja osakas **Valto Loikkanen**. Paneelin puheenjohtajana toimi Lappeenrannan teknillisen yliopiston rehtori **Anneli Pauli**.

Open Science - Open Data - Open Innovations -tilaisuuden paneelikeskusteluun osallistuvat Kristiina Hormia-Poutanen (vasemmalla), Thomas Wilhelmsson, Carlos Moedas ja Valto Laukkanen. Kuva: Helsingin yliopisto/Linda Tammisto.

Moedas alleviivasi tieteenalojen välisen yhteistyön tärkeyttä uusien ideoiden syntymiselle. Hän viittasi esimerkkinä maailman ensimmäisenä ohjelmoijana pidetyn **Ada Lovelacen** kiinnostusta sekä tieteisiin että taiteisiin, joka mahdollisti visionäärisen ajattelun ja kehityksen, joka nykyään näkyy digitaalisena kulttuurina. Moedas oli tyytyväinen tutkimuksen julkiseen rahoitustilanteeseen, mutta peräänkuulutti yksityistä rahoitusta julkisen rinnalle. Tähän haasteeseen vastaa osaltaan komission puheenjohtaja **Junckerin** ja varapuheenjohtaja **Kataisen** valmisteleva investointisuunnitelma, jolla sijoittajia pyritään houkuttelemaan erityisesti hankkeisiin, joissa onnistuminen on epävarmaa, mutta mahdollisuudet merkittäviä.

Thomas Wilhelmsson muistutti tieteen olleen lähtökohtaisesti avointa, joten oikeastaan tutkimuksen tulosten ja aineistojen avaaminen on paluuta vanhaan, tieteen ihanteisiin. Erityisesti huomiota on kiinnitettävä tutkimusaineistojen saatavuuteen ja uudelleenkäytettävyyteen. Wilhelmsson korosti EU:n roolia avoimen tieteen edistämisessä ja kertoi Opetus- ja kulttuuriministeriön Avoin tiede ja tutkimus –hankkeen olevan erittäin tärkeä kansallisesti. Suomen tavoitteena on olla yksi johtavista maista avoimen tieteen maista vuoteen 2017 mennessä, mikä vaatii muutoksia monilla osa-alueilla.

Kristiina Hormia-Poutasen mukaan tieteen ja tutkimuksen avoimuuden hyötyjen tunnistaminen ja niistä kertominen on tärkeää. Erityisesti tiedonlouhinta tarjoaa huikeita mahdollisuuksia. Hormia-Poutanen kantoi huolta yritys- ja tiedemaailman yhteistyöstä. Tutkimustulosten tulisi olla ymmärrettäviä myös yritysten näkökulmasta, jotta ne voisivat hyödyntää uusinta tutkimustietoa toiminnassaan.

Valto Loikkanen muistutti tutkimuksen olevan suurilta osin verovaroin kustannettua, joten myös sen tulosten, aineistot mukaan lukien, tulisi olla avoimia. Digitaalisessa maailmassa innovaatioiden hyödyntäminen ei vaadi suuria investointeja aloittavilta yrityksiltä, vaan ulkopuolisen rahoituksen tarve tulee hieman myöhemmin. Loikkanen peräänkuulutti parempaa tuntemusta riskisijoitusvaiheen investointiprosesseista ja muistutti joukkorahoittamisen tarjoavan uusia mahdollisuuksia yrityksille.

Puolitoistatuntinen paneeli tarjosi myös yleisölle mahdollisuuden osallistua keskusteluun esittämällä kysymyksiä ja kommentoimalla myös sosiaalisen median kautta. Tapahtuman järjestivät Euroopan komission Suomen edustusto, Helsingin yliopisto, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen akatemia, työ- ja elinkeinoministeriö, Tekes ja Suomen yliopistot UNIFI ry.